

Аднаўляльны рэсурс інтарэсаў

Германія працягла час была адным з вядучых гандлёва-эканамічных, як, уласна, і інвестыцыйных, партнёраў Беларусі ў Еўропе. Патэнцыйна ў такім статусе гэтая краіна разглядаецца і сёння. Нават пры ўсёй зменлівай сучаснай кан'юктурнасці інтарэсаў. Але своеасаблівы аднаўляльны патэнцыйны рэсурс прагматычнага супрацоўніцтва дзвюх краін захоўваецца. Пацверджаннем таму стала і наша размова з Кіраўніком Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі ў Беларусі Уладзімірам Аўгусцінскім.

— *Прадстаўніцтва, якое Вы доўгі час узначальваеце, па сутнасці з'яўляецца своеасаблівым фарпостам усяго таго, што акумуляуецца ў паняцці “нямецкая эканоміка”. Але як, якім чынам Прадстаўніцтва ўплывае на інтэграцыю з краінай, дзе яно акрэдытавана?*

— Нягледзячы на сусветны фінансавы і эканамічны крызіс, крызіс Еўразоны, Германія застаецца адной з асноўных рухаючых сіл інтэграцыйнага працэсу ўнутры ЕС. У той жа час для Германіі, як і іншых краін з падобнай — несывавіннай — структурай эканомікі, характэрны высокія затраты на энергію, параўнальна высокія працоўныя выдаткі пры нарастаючым недахопе працоўнай сілы. Пры гэтым Германія па-ранейшаму з'яўляецца, паводле дадзеных апублікаванага ў чэрвені 2016 года кампаніяй Ernst&Young Еўрапейскага апытання прывабнасці (E&Y European attractiveness Survey 2016), самай прывабнай для інвестыцый краінай у Еўропе.

Сакрэт поспеху ў захаванні Германіяй такіх высокіх пазіцый нават у крызісны час — апора на інавацыі, правядзенне структурных рэ-

форм і карэкціроўка прамысловай палітыкі. Аднак базай для гэтага з'яўляюцца тыя самыя краінавыя перавагі, пра якія мы пастаянна гаворым і ў дачыненні Беларусі: перш за ўсё, эканамічная і палітычная стабільнасць, мацнейшая эканоміка Еўропы высокатэхналагічная, добра дыверсіфікаваная і знаходзіцца ў пастаянным росце. Прыярытэт аддаецца прадпрымальніцтву — нямецкай эканоміка “куецца” амаль чатырма мільёнамі кампаній, якія рэалізуюць у тым ліку інавацыйны патэнцыял краіны. Дзякуючы бізнесу Германія стабільна займае 1-е месца ў свеце па аб'ёме экспарту тэхналагічнай прадукцыі. Перша-класная інфраструктура — гэта ў першую чаргу датычыцца якасці дарог, аэрапортаў і чыгуначных сетак (ужо 3-ці год запар Германія ў гэтым плане — сусветны лідар згодна з публікуемым Сусветным банкам рэйтынгам Logistics Performance Index).

Гледзячы на гэтыя абагульненыя фактары, узнікае аналогія з Рэспублікай Беларусь. Гаворачы пра краінавыя перавагі Беларусі, мы таксама заўсёды згадваем:

- Выгаднае геаграфічнае і геапалітычнае становішча ў якасці шарніра паміж ЕС і ЕАЭС, высокі транзітны патэнцыял.
- Кіраўніцтвам краіны прадпрымаюцца намаганні па стварэнні спрыяльных рамачных умоў для гаспадарчай і інвестыцыйнай дзейнасці, па сутнасці сёння практычна ўся краіна з'яўляецца інвестыцыйнай пляцоўкай з прэферэнцыйнымі ўмовамі (малыя гарады і сельская мясцовасць, ПВТ, СЭЗы, Індустрыяльны парк).
- Улічваючы сітуацыю ў суседняй Украіне і санкцыйныя адносіны паміж Расіяй і ЕС, немагчыма не прызнаць фактар палітычнай стабільнасці ў краіне (з 2012 года паказчык “палітычная стабільнасць” традыцыйна знаходзіцца на першых пазіцыях фактаральнага зрэзу ў рамках праводзімых штогадовых апытанняў аб стане дзелавога клімату ў Рэспубліцы Беларусь).
- Такія фактары, як развітая інфраструктура і высокая кваліфікацыя кадраў на рынку працы, паводле ацэнак нямецкіх інвестараў, якія працуюць у Беларусі, таксама

традыцыйна ў топ-3 сярод найбольш спрыяльных.

- Нарэшце, ёсць цэлы шэраг сапраўды паспяховых прыкладаў дзейнасці ў краіне замежных, у тым ліку нямецкіх, кампаній, досвед якіх павінен маштабавацца і пашырацца агульную палітру па прадастаўленні магчымасцяў супрацоўніцтва.

Калі краінавыя перавагі Германіі і Беларусі падобныя, то чаму паміж інвестыцыйнай прывабнасцю абедзвюх краін такое значнае адрозненне? Справа ў падыходах да выкарыстання гэтых пераваг у якасці драйвераў эканамічнага росту. Германія, якая не валодае значнымі прыроднымі рэсурсамі, для рэалізацыі свайго прамысловага патэнцыялу зрабіла стаўку на інавацыі, падтрымку малога і сярэдняга бізнесу і яго экспартнага патэнцыялу, магутнае развіццё навукова-даследчай сферы, якая ў рамках розных формаў непасрэдным чынам уплывае на прамысловае развіццё.

— *Трэба адзначыць, што сёння працэс інтэграцыі дзвюх эканомік — нямецкай і беларускай — не такі актыўны, як, скажам, яшчэ дваццаць гадоў назад. Чаму? Вы, напэўна, ведаеце адказ на гэтае пытанне. Ці скажам так: у Вас, напэўна, ёсць сваё меркаванне.*

— Гістарычна склалася, што Беларусь ужо з'яўлялася месцам прыкладання інвестыцый. Быўшы зборачным цэхам былога СССР, Беларусь размяшчала на сваёй тэрыторыі шэраг канкурэнтаздольных на той час вытворчасцяў. Але мадэль, якая існавала апошнія 25 гадоў, засноўвалася толькі на патэнцыяле дзяржпрадпрыемстваў, які даўно сябе вычарпаў, і не дазваляла ўключыць рыначныя механізмы для стымулявання развіцця канкурэнцыі. Таму нават рэалізаваныя праекты па мадэрнізацыі паказалі невялікі эффект традыцыйных падыходаў — гэта аказалася толькі спробамі дагнаць развіцця краіны, якія стаялі ўжо перад новымі глабальнымі выклікамі, такімі як інтэнсіфікацыя ўсіх сфер грамадскага і эканамічнага развіцця, новая прамысловая рэвалюцыя, пошук новых магчымасцяў для забеспячэння эканамічна эфектыўнай абароны клімату і навакольнага

асяроддзя. І на сённяшні дзень менавіта гэтыя выклікі і ляжаць у аснове фарміравання асноўных напрамкаў агульнаэканамічнай, а таксама — як яе складнікаў — прамысловай і інвестыцыйнай палітыкі Германіі. Думаецца, досвед гэтай краіны можа быць карысны і Беларусі. А менавіта. Сёння пры фарміраванні і рэалізацыі сваёй эканамічнай палітыкі Германія робіць стаўку на:

- павелічэнне дзяржаўных і стымуляванне прыватных — у першую чаргу ўнутраных — інвестыцый з мэтай далейшага развіцця інфраструктуры (ужо быўшы светлым лідарам у гэтай сферы!), адукацыі і інавацый праз стварэнне стартапаў і прыцягненне венчурнага капіталу;
- забеспячэнне патрэбы эканомікі ў кадрах праз больш актыўнае ўцягванне ў працоўны працэс розных сацыяльных груп — у тым ліку людзей пенсійнага ўзросту, бежанцаў, маладых бацькоў, замежных спецыялістаў;

- эканамічна эфектыўнае энергазабеспячэнне, абарона клімату і навакольнага асяроддзя;
- адкрыццё новых рынкаў па-за Еўропай і пашырэнне экспертных шанцаў для прадпрыемстваў.

Гэтыя напрамкі дакладна паказваюць, як вядзецца работа па ўдасканаленні тых самых базавых краінавых пераваг у першую чаргу ў якасці рухаючых сіл эканамічнага росту і павелічэння дабрабыту краіны, і ўжо потым — як фактараў інвестыцыйнай прывабнасці.

У Беларусі ёсць таксама вялікі патэнцыял. Але яго важна як можна эфектыўней задзейнічаць.

— *Тым не менш, супрацоўніцтва па лініі беларускай і нямецкай эканомік усё ж працягваецца. Магчыма, не так эфектыўна, як хацелася б, але ўсё ж. Якія прыклады такога супрацоўніцтва вы маглі б прывесці?*

— Многія нямецкія кампаніі даўно прадстаўлены на беларускім рынку і добра вядомыя прафесіяналам як пастаўшчыкі высокатэхналагічнага,

Карысны дыялог: дырэктар "Роберт Бош" ТАА ў Мінску Уладзімір Рыбалоўлеў і старшыня БелГПП Уладзімір Улаховіч

сучаснага абсталявання і надзейныя партнёры ўжо даволі працяглы перыяд. Толькі адзін яркі прыклад. Дзясяткі гадоў прысутнічае на беларускім рынку такі нямецкі гігант, як Siemens.

У цяперашні час гэтая кампанія дзейнічае праз сваё бюро ў Мінску, прадстаўляючы свае прызнаныя ва ўсім свеце тэхналогіі, у тым ліку і ў сферы энергетыкі. Гэта канцэпт-альныя рашэнні па праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі ды эксплуатацыі электрастанцый, неабходныя кампаненты, сістэмы і абсталяванне для вытворчасці энергіі з розных відаў паліва, праграмнае забеспячэнне для кіравання сеткай, продажы электраэнергіі і кіравання электрабалансам.

У рамках гэтай дзейнасці кампаніяй Siemens рэалізаваны дзясяткі праектаў па ўстаноўцы і абслугоўванні генеруючага абсталявання на беларускіх ГРЭС, ЦЭЦ, буйных прамысловых прадпрыемствах, такіх як “Гродна Азот”, “Беларуськалій”, “Гомельшкло”.

Кампанія ROBERT BOSCH работу на рынку Беларусі ўласным прадстаўніцтвам пачала ў 90-х гадах. Акрамя аўтамабільных і прамысловых тэхналогій, спажывецкіх тавараў Бош прапануе і энергаэфектыўныя рашэнні, з’яўляючыся лідзіруючым пастаўшчыком тэрматэхнікі, сістэм бяспекі, буйнейшым вытворцам цеплавых помп.

З 2004 года ў Рэспубліцы Беларусь дзейнічае даччынае прадпрыемства канцэрна WILOSE — еўрапейскага лідара па вытворчасці энергазахавальнага помпавага абсталявання для водазабеспячэння, ацяплення, водаадвядзення і пажаратушэння.

У 2006 годзе ў Заслаўі адкрыўся завод будаўнічых матэрыялаў кампаніі Henkel Bautechnik, выпускаемых пад маркай Ceresit. Тэхналогіі, прапануемыя кампаніяй, закліканыя забяспечваць цеплавую ізаляцыю будынкаў.

Свой уклад у павышэнне энергаэфектыўнасці будаўніцтва ў Беларусі ўжо шмат гадоў уносіць і кампанія KNAUF.

Сучасныя IT-рашэнні для кіравання энергасістэмай на мікра- і макраўзроўнях прапануе сусветна вядомы нямецкі ПЗ-распрацоўшчык SAP. Гэты спіс, безумоўна, можна яшчэ доўга працягваць.

На міжнароднай выставе BAU 2017 у Мюнхене ажыццяўляюцца нямецкай кампаніяй Viessmann.

Даволі даўно на энергетычным рынку Беларусі прысутнічае і група кампаній RETHMANN, адзін з ключавых гульцоў на сусветным рынку водаачысткі, збору і перапрацоўкі другой сыравіны, лагістыкі і біяіндустрыі. Гэта праекты з удзелам кампаній SARIA Bio-Industries (завод па ўтылізацыі адходаў жывёльнага паходжання для прамысловага прымянення і вытворчасці альтэрнатыўнага гаручага і бядзізельнага паліва, г. Бяроза) і REMONDIS (транспарціроўка і перапрацоўка камунальных адходаў у Мінску). У 2007-2008 гадах саксонскім прадпрыемствам LEHMANN Maschinenbau GmbH ужо рэалізаваны праект па будаўніцтве смеццесартвальнай устаноўкі на Наваполацкім біямехзаводзе бытавых другэрсурсаў. Пастаўкі абсталявання, а таксама будаўніча-монтажныя паслугі, кансультацыйная і інжынірынгавая падтрымка пры будаўніцтве біягазавых комплексаў ажыццяўляліся нямецкімі кампаніямі ў Мінскай і Магілёўскай абласцях.

У цяперашні час у працэсе рэалізацыі знаходзіцца пілотны праект першай у Беларусі дэманстрацыйнай зоны высокай энергаэфектыўнасці сістэмы комплекснага энергазабеспячэння аграгарадка “Таргуны” (Віцебская вобласць) з выкарыстаннем мясцовых і аднаўляльных энергарэсурсаў. Тэхнічнае суправаджэнне, перадпраектныя работы, вытворчасць і пастаўка абсталявання, суправаджэнне пры будаўніцтве, мантажы, пусканаладцы, сэрвісе

Гэты спіс можна працягваць. Але сутнасць у іншым — трэба працягваць і актыўна развіваць супрацоўніцтва. Як я ўжо адзначаў, сакрэт поспеху ў захаванні Германіяй сваіх высокіх пазіцый нават у крызісны час — апора на інавацыі, правядзенне структурных рэформ сваёй даследча-інавацыйнай сістэмы і карэктроўка прамысловай палітыкі. Аднак базай для гэтага з’яўляюцца тыя самыя краінавыя перавагі, пра якія мы пастаянна гаворым і ў дачыненні Беларусі. Гэтыя напрамкі выразна паказваюць, як вядзецца работа па ўдасканаленні тых самых базавых краінавых пераваг у першую чаргу ў якасці рухаючых сіл эканамічнага росту і павелічэння дабрабыту краіны, і ўжо потым — як фактараў інвестыцыйнай прывабнасці.

У Беларусі ёсць таксама вялікі патэнцыял стаць часткай ланцужка па стварэнні дабаўленай вартасці ў рамках глабальнага і рэгіянальнага падзелу працы. Важна знайсці тыя пункты росту, якія разам з гістарычна і геапалітычна дадзенымі краіне перавагамі ў звязцы са структурнымі рэформамі дазваляць зрабіць неабходны рывок. З улікам вышэйсказанага, вывучэнне досведу іншых краін і суаднясенне яго з патрэбамі і магчымасцямі для прымянення ў Беларусі — адна з важнейшых задач інстытутаў, якія адказваюць за рэалізацыю інвестыцыйнай палітыкі і стымуляванне знешнеэканамічнай дзейнасці.

На 9-ым Дне нямецкай эканомікі ў Мінску

— *Ці можна гаварыць, што на мячаецца, няхай невыразная, але ўсё ж тэндэнцыя пэўнай актыўнасці ў дачыненні дзвюх эканомік: па лініі аднаўлення прадпрымальніцкіх сувязяў, рэалізацыі сумесных бізнес-праектаў, няхай нават вядзення якога-небудзь зацікаўленага дыялогу, які сведчыць, што перспектыва ёсць і яна абнадзейвае.*

— У пачатку 2016 ЕС зняў санкцыі ў дачыненні Беларусі, што, безумоўна, стала знакавай падзеяй. Актывізацыя афіцыйных кантактаў на розных узроўнях з боку ЕС і Германіі з РБ — гэта ўжо новая рэальнасць. Мы спадзяемся, што гэта надасць новыя станоўчыя і канструктыўныя імпульсы двухбаковаму нямецка-беларускаму эканамічнаму супрацоўніцтву. Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі, якое летась адзначыла

15-годдзе сваёй дзейнасці ў якасці афіцыйнага інструмента знешнеэканамічнай палітыкі ФРГ, гатовае да актыўнага ўдзелу ў працэсе інтэнсіфікацыі двухбаковага беларуска-германскага супрацоўніцтва.

За мінулыя 15 гадоў работа Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі ў Мінску прыпала на перыяды і ўздымаў, і спадаў у палітычных і эканамічных адносінах паміж Германіяй і Беларуссю. Задачай Прадстаўніцтва ўвесь гэты час было нават у тых складаных рамачных умовах, існуючых у краіне, ствараць для нямецкіх кампаній магчымасці для ўстанаўлення і пашырэння супрацоўніцтва з беларускімі партнёрамі, а таксама садзейнічаць беларускім кампаніям пры выхадзе на нямецкі рынак. Такая была місія, для выканання якой Нямецкі саюз прамыслова-гандлёвых

палат ствараў Прадстаўніцтва. Такія былі і спадзяванні, якія Федэральнае міністэрства эканомікі і энергетыкі звязвала і будзе, я лічу, звязваць у далейшым з работай Прадстаўніцтва. Бо патрэба нямецкіх кампаній у добра арганізаванай падтрымцы пры ўваходжанні на беларускі рынак і пашырэнні сваёй дзейнасці на ім узрасце менавіта цяпер, калі Еўрапейскі саюз, а значыць, і Германія намерыліся апрабаваць новыя шляхі супрацоўніцтва з Беларуссю. Патэнцыял двухбаковага гандлю таварамі і паслугамі яшчэ далёка не вычарпаны, а на фоне нестабільнасці ў эканоміках Расіі і Украіны — двух важнейшых знешнегандлёвых партнёраў Беларусі — адкрываюцца новыя напрамкі для двухбаковага супрацоўніцтва з Германіяй і ЕС. Успомнім толькі пра магчымасці кааперацыі, у тым ліку, у сферах лагістыкі і энергетыкі, якія ўжо выкарыстоўваюцца нямецкімі і беларускімі прадпрыемствамі. Пры гэтым вельмі істотнай апорай для вытворчай кааперацыі з'яўляюцца праекты ў сферы прафесійнага навучання.

Толькі шляхам падрыхтоўкі высокакваліфікаваных кадраў можна забяспечыць захаванне добра аплатных працоўных месцаў у традыцыйных вузлавых сектарах беларускай прамысловасці і стварэнне новых працоўных месцаў у перспектывных галінах будучыні. Толькі так можна павысіць экспертны патэнцыял беларускіх прадпрыемстваў, у чым сёння ёсць пільная патрэба. Федэральнае міністэрства эканомікі і энергетыкі Германіі прадастаўляе ў распараджэнне нямецкіх эксперцёраў і інвестараў свае інструменты стымулявання знешнеэканамічнай дзейнасці ў выглядзе гарантый па экспертных крэдытах (т. зв. пакрыццё Hermes) і інвестыцыйных гарантый. Акрамя таго, на працягу шэрага гадоў міністэрства паспяхова ажыццяўляе праграму павышэння кваліфікацыі спецыялістаў і кіраўнічых кадраў для малых і сярэдніх прадпрыемстваў Беларусі. Паралельна з гэтым міністэрства ўжо шмат гадоў фінансуе Нямецкую эканамічную групу ў Беларусі. Арыентаваная на попыт дзейнасць гэтай групы кансультантаў уносіць істотны ўклад у падтрымку стварэння адэкватных рамачных умоў для работы замежных прад-

Факты

■ Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі пачало сваю дзейнасць у 1995 годзе ў якасці Кантактнага бюро федэральнай зямлі Паўночны Рэйн-Вестфалія — Прадстаўніцтва прамыслова-гандлёвай палаты Бона. У 2000 годзе па рашэнні Федэральнага міністэрства эканомікі ФРГ і Нямецкага саюза прамыслова-гандлёвых палат яно было пераўтворана ў Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі ў Рэспубліцы Беларусь. Афіцыйнае адкрыццё адбылося ў 2001 годзе. З гэтага часу Прадстаўніцтва ўваходзіць у сусветную сетку нямецкіх замежных гандлёвых палат. Па ўсім свеце дзейнічае больш за 130 бюро ў 90 краінах, асноўнай мэтай іх дзейнасці з'яўляецца падтрымка знешнеэканамічнай дзейнасці нямецкага бізнесу. Дзейнасць Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі накіравана на эфектыўнае развіццё і падтрымку гандлёва-эканамічных адносін паміж нямецкімі і беларускімі прадпрыемствамі.

прямстваў у краіне. Аднак поспех названых мерапрыемстваў быў бы немагчымы без узгодненай падтрымкі, якую аказвае нямецкім кампаніям у Беларусі “трохзор’е” ў складзе Пасольства ФРГ, Нямецка-беларускага эканамічнага клуба і Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі.

— **Якія акцыі, якія форумы, іншыя мерапрыемствы Прадстаўніцтва можа занесці сабе ў заслугу ў справе збліжэння дзвюх эканомік: нямецкай і беларускай?**

— Нам варты выкарыстаць шанцы паставіць супрацоўніцтва паміж Германіяй і Беларуссю на новую аснову. Германія патрэбны надзейныя

што органы ўлады аказваюць садзейнічанне, не ствараюцца перашкоды і можна працаваць у канструктыўнай атмасферы. І, вядома, яшчэ лепш, калі мы, як у выпадку правядзення Дзён беларускай эканомікі ў Берліне ды іншых гарадах, сумесна з беларускімі партнёрамі арганізуем мерапрыемствы і запускаем фарматы з перспектывай на прадаўжэнне. Гэтым забяспечваюцца пастаянства і давер.

Адначасова гэта павінна стаць для Прадстаўніцтва стымулам для далейшай інтэнсіўнай работы па пашырэнні эканамічнага супрацоўніцтва паміж дзвюма краінамі. І, магчыма, вынікам усіх гэтых нама-

у пачатку новага тысячагоддзя, 15 гадоў назад, эканамічная сітуацыя ў Беларусі? У той час Беларусь уваходзіла ў лік 25 самых хуткарослых эканомік свету! ВУП штогод павялічваўся на 5 працэнтаў, больш за тое: у перыяд 2004-2008 гадоў меў месца прырост ВУП у памеры каля ці нават звыш 10 працэнтаў. На працягу некаторага часу можна назіраць, што тагачасны прырост не ўдалося абярнуць ва ўстойлівы рост. Сітуацыя ў свеце стала значна складанейшай, з-за зніжэння цэн на нафту і прасядання традыцыйных рынкаў збыту беларускай эканоміка апынулася перад вялікімі праблемамі. З’яўляючыся адкрытай эканомікай з моцнай залежнасцю ад экспарту, Рэспубліка Беларусь застаецца таксама і краінай, на якой непасрэдна ці апасродкавана адбываюцца ваганні сусветнай кан’юнктуры і фінансавыя крызісы.

Але 15 гадоў дзейнасці Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі ў Рэспубліцы Беларусь — гэта ўсё ж, спадзяюся, 15 гадоў эфектыўнага і дзейснага супрацоўніцтва па развіцці гандлёва-эканамічных адносінаў паміж Рэспублікай Беларусь і Германіяй. За гэтыя гады значна ўмацавана дагаворная і арганізацыйная база супрацоўніцтва паміж Беларускай гандлёва-прамысловай палатай і нямецкімі партнёрскамі арганізацыямі. Усё больш станоўчую дынаміку набывае рэалізацыя Пагаднення аб супрацоўніцтве паміж БелГПП і Нямецкім саюзам гандлёва-прамысловых палат. На ўзроўні нацыянальных палат мы правялі ў 2013 і 2015 гадах такія знакавыя мерапрыемствы, як Дні беларускай эканомікі ў Берліне. Прымаючы да ўвагі станоўчую дынаміку развіцця супрацоўніцтва паміж БелГПП і Саюзам нямецкіх гандлёва-прамысловых палат, ёсць намер бакоў абнавіць Пагадненне, уключыўшы ў яго новыя ініцыятывы, што, несумненна, надаць чарговы імпульс узаемаадносінам паміж палатамі.

Уласна, у гэтым таксама ёсць наша работа — павышаць эфектыўнасць арганізацыі розных беларуска-нямецкіх дзелавых мерапрыемстваў. Упэўнены, што ў бачанні такой перспектывы заключаны вялікі патэнцыял несумненна выгаднага для абедзвюх краін супрацоўніцтва.

Уладзімір **Міхайлаў**

На міжнароднай выставе BAU 2017 былі прадстаўнікі з Беларусі

партнёры ва Усходняй Еўропе, Беларусі патрэбна шырэйшая дыверсіфікацыя эканамічных сувязяў. Такую ролю можа адыграць, да прыкладу, Кітай. Але з улікам высокаразвітой тэхнічнай базы беларускай эканомікі гэтая роля яшчэ больш падыходзіць нямецкай эканоміцы і ўнутранаму еўрапейскаму рынку.

Ужо 15 гадоў Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі выступае кантактнай асобай для бізнесу, яно заклала асновы, якія даюць магчымасць кампаніям асвойваць беларускі рынак. У асобе Прадстаўніцтва яны маюць справу з дасведчаным партнёрам, каманда якога можа аказаць падтрымку прама ў Беларусі.

Хачу падкрэсліць, што без падтрымкі з боку краіны знаходжання эфектыўная работа нашага замежнага бюро была б немагчымай. Таму рашаючае значэнне мае тая акалічнасць,

ганяў у адзін, спадзяюся, не вельмі далёкі дзень стане пераўтварэнне Прадстаўніцтва ў Дэлегацыю, а затым і ў Германа-беларускую гандлёвую палату.

— **Што ў планах Прадстаўніцтва? Ці мяняе яно сваю дзейнасць з улікам сённяшняй сітуацыі ва ўзаемаадносінах дзвюх эканомік? Якія задачы бачыць перад сабою на бліжэйшы час?**

— На працягу ўсіх 15 гадоў Прадстаўніцтва нямецкай эканомікі паспяхова вяло сваю дзейнасць. Гэта ўжо само па сабе немалое дасягненне. Іншыя краіны таксама спрабавалі стварыць у Беларусі ўласныя прадстаўніцтвы для ўзмацнення ролі кампаній і прадпрыемстваў, аднак я не чуў, каб гэтыя спробы ўвянчаліся асаблівым поспехам. Дарэчы, аб надзеі: перанясемся на імгненне ў часы стварэння ПНЭ. Якой была тады,